

ارزیابی عملکرد مراکز رشد واحدهای فناوری و پارکها به وسیله شاخص ارتقاء سطح فناوری

■ قاسم مصلحی

عضو هیئت علمی دانشکده صنایع دانشگاه صنعتی
اصفهان و رئیس شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
moslehi@istt.ir

■ مرتضی راستی برزکی

کارشناس ارشد پارک علم و فناوری شیخ بهایی
شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
rasti@istt.ir

■ حمید مهدوی

مدیر پارکها و مراکز رشد شهرک علمی و
تحقیقاتی اصفهان
mahdavi@istt.ir

پیکیده

برای تمام مدیران و از جمله مدیران مراکز رشد، ارزیابی موضوعی بسیار جذاب است. ارزیابی عملکرد مرکز رشد به وسیله ایندکس‌ها روشی ساده، جالب و کارا برای محاسبه شاخص عملکردی یک مرکز رشد است. اساس این روش تبدیل دامنه‌ای از عملکردها به مقیاس‌های ثابت برای چند نماگر، وزن‌دهی و ترکیب آنها برای سنجش میزان دستیابی به اهداف می‌باشد. اصولاً ارزیابی راهبرد با توجه به میزان دستیابی به اهداف شامل سه فعالیت اساسی بررسی مبانی اصلی راهبردهای شرکتها و سازمانها، مقایسه نتیجه‌های مورد انتظار با نتیجه‌های واقعی و انجام دادن اقدامات اصلاحی می‌باشد. توجه این مقاله به مورد دوم به منظور اطمینان تطابق عملکردها با برنامه‌های پیش‌بینی شده است. در این مقاله، شاخصی برای اندازه‌گیری سطح ارتقاء فناوری در مرکز رشد و پارک شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان به همراه روش محاسبه آن آورده شده است. اندازه‌گیری شاخص برای شهرک، به عنوان یک مطالعه موردی آورده شده است.

واژه‌های کلیدی

ارزیابی عملکرد، شاخص، نماگر، مرکز رشد، پارک علم و فناوری.

مقدمه

مدیریت راهبردی عبارت است از هنر و علم تدوین، اجرا و ارزیابی تصمیمات عملکردی که سازمان را قادر می‌سازد به هدف‌های بلند مدت خود دست یابد. با این تعریف مشخص می‌شود که فرایند مدیریت راهبردی شامل سه مرحله اساسی تدوین، اجرا و ارزیابی راهبردها و نتایج به دست آمده است. اجرای راهبردها باعث می‌شود که سازمان هدف‌های سالانه را در نظر بگیرد، سیاست‌ها را تهیه نماید و شرایط برای اجرای راهبردها فراهم گردد. مطالعات ارزیابی^۱ تلاشی است برای بررسی تبعات اقدامات متعدد و سازمان‌یافته انجام شده برای پاسخ به این سؤال که آیا سازمان به اهداف از پیش تعیین شده رسیده است یا نه؟ سر منشاء مطالعات ارزیابی به سال‌های ۱۹۳۰ میلادی به ویژه مرتبط با مطالعات ارزیابی رکود اقتصادی برمی‌گردد. فرایند مدیریت راهبردی به تصمیماتی منجر می‌شود که نتایجی مهم و بلندمدت به بار خواهد آمد. تصمیمات نادرست راهبردی می‌تواند ضربه‌های شدید و خسارت‌های جبران‌ناپذیری وارد کند و سازمان را با دردسرهای زیادی روبرو سازد. در مواردی هم وضع به گونه‌ای درمی‌آید که شرکت نمی‌تواند مسیر رفته را بازگرداند و یا روند امور را تغییر دهد. بنابراین، بیشتر راهبردها در این مورد اتفاق نظر دارند که از نظر سلامت و ادامه حیات سازمان، ارزیابی راهبرد اهمیت زیادی دارد. ارزیابی به هنگام می‌تواند مدیریت را از وجود مسائل و مشکلاتی که دامنگیر شرکت خواهد شد، آگاه سازد تا شاید پیش از این که وضع وخیم شود، اقدامات اصلاحی به عمل آید. ارزیابی راهبرد شامل سه فعالیت اصولی می‌شود:

۱. بررسی مبانی اصلی راهبردهای شرکتها و سازمانها؛
۲. مقایسه نتیجه‌های مورد انتظار با نتیجه‌های واقعی؛
۳. انجام دادن اقدامات اصلاحی به منظور اطمینان یافتن از اینکه عملکردها با برنامه‌های پیش‌بینی شده مطابقت دارند [۱].

آنچه در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرد مقایسه نتیجه‌های مورد انتظار با نتیجه‌های واقعی است. ارزیابی راهبرد مهم است، زیرا سازمان با محیط پویا روبرو است و در این محیط اغلب عوامل اصلی و محیط داخلی و خارجی به سرعت و به شدت تغییر می‌کنند. موفقیت امروز نمی‌تواند موفقیت فردا را تضمین کند. یک سازمان نباید هیچ‌گاه به موفقیت‌های کنونی بسنده کند. ارزیابی

1. Incubator Performance Assessment by Indexes (IPAI)

2. Evaluation Research